

Felelős szerkesztő:
KURKÓ GYÁRFÁSFőmunkatárs:
SZEMLÉR FERENCEngedélyezte: Cenzura Militară
a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

NÉPI EGYSÉG

A szovjetcsapatok elfoglalták
Kárpátalja két legnagyobb
városát: Ungvárt és Munkácsot

(Moszkva 29) Sztalin tábornagy 24 óra leforgása alatt két külön jelentést adott ki. Az első Munkács (Munkacevo) elestéről számolt be. Munkács nagy közlekedési és közigazgatási központ.

A következő napiparancs Ungvár (Uzhhorod) elestét jelentette be. Ungvár, a Kárpátalja másik nagy városa és egyben fővárosa.

Ujabb hírek szerint a Szatmárt elfoglaló román- és szovjetcsapatok már megteremtették az összeköttetést a szovjetjéssel, amelyek Nagy-szözlös és Tiszalok elfoglalása után csehszlovák területen haladtak előre.

Egy moszkvai jelentés kiemeli, hogy a Kárpátalja birtoka új lehetőségeket nyit a Csehszlovákia felé irányuló hadműveletekre.

Magyarországon, Debrecenről nyugatra, ugyancsak folytatódik az előrenyomulás. Malinovszky tábornagy csapatai az utolsó 24 órában több mint 40 helyiséget foglaltak el és gazdag hadianyagot zsákmányoltak.

Keletporoszországban Gumbinnen nagy vasúti csomópont felé törnek előre a szovjetek, elkieseredett német ellentámadásokkal szemben.

Ujabb letartóztatások
a legionáriusok
között

(Bucureşti, 29.) Fővárosi lapjelentések szerint letartóztatták I. D. Enescu építész, jelentik Bucureştiből. Enescu az önkényuralom alatt munkaügyi államtitkár volt és a háborús bűnösök közé tartozik.

Ugyancsak Bucureştiből más legionárius letartóztatásokat is közölnek. Így Vasile Gărtă, a pénzügyminisztérium helyettesfőosztályának igazgatója és Adrian Bojan, műegyetemi hallgató került őrizetbe. Továbbá I. Maimucea, Besszarabia volt állambiztonsági igazgatója is.

Katonai közigazgatás
Északkeletben

A Hivatalos Lap törvényrendeletet közöl a felszabadult északkeleti területek közigazgatásáról. A törvény szerint a felszabadított terület a katonai hadtápfőparancsnokság hatósága alá tartozik. A hadtápfőparancsnokság alá vannak rendelve nemcsak a katonai hatóságok, hanem az északkeleti területeken levő katonai jellegű, vagy katonai vezetés alatt levő vállalatok is. Mindaddig, amíg az erdélyi területek kormánybiztosa beiktatja a román polgári közigazgatási hatóságokat, a hadtápfőparancsnokság közigazgatása alá tartoznak ezek a területek is.

A katonai övezeteket külön intézkedések után jelölik ki.

Eltörlik a halálbüntetést

(Bucureşti, 28.) Előkészüloben van az a törvény, amellyel hatályon kívül helyezik a büntetőtörvénykönyvnek a halálbüntetésre, vagyonelkobzásra és a munkatáborba való utalásra vonatkozó intézkedéseit.

Az új törvény indoklása kimondja, hogy az alatt amíg az 1923 évi alkotmány fel volt függesztve, törvényrendeletek után hozták be ezeket a büntetési nemeket.

Az új törvény intézkedései nem nyerne alkalmazást a háborús bűnösökre, akikkel kapcsolatban külön törvényben hoznak büntető intézkedéseket.

A halálbüntetés a háború időtartama alatt a katonai büntetőtörvénykönyvben előírt esetekben érvényben marad.

Táviratok

(London, 29.) A nyugati hadszíntéren a szövetséges csapatok főleg a hollandiai körzetben folytatják sikeres előrenyomulást. A szövetségesek elfoglalták Ostburgot. Négyezerhatszáz német esett fogságba.

Herzogenbusch város legnagyobb része már a szövetséges csapatok kezén van. Erős harcok zajlanak Rosendal közelében is. Tilburg keleti külvárosaiban véres utcái harcok folynak.

(London, 29.) A szövetségesek nap-nap után változatlan erővel folytatják a Németország elleni légi offenzívát. Az elmúlt 24 órában Leverkusen ipari központot érte igen súlyos támadás. Több mint 1200 nehéz bombavető támadta Münster és Hannover ipari célpontjait is. A nagy német ipárvárosok egymás után válnak romhalmazzá.

(London, 29.) Churchill, angol miniszterelnök bejelentette az alsóházban, hogy rövidesen törvényjavaslatot terjeszt be az angol parlament további meghosszabítására. A jelenlegi parlament már hatodik éve ülésezik új választások nélkül.

(Moszkva, 29.) Moszkov szovjetbábornokot, a karéliai front főparancsnokát tábornaggyá nevezték ki, a legutóbbi idők nagy győzelmei jutalmazásául.

Churchill angol miniszterelnök
hangoztatta a szövetségesek teljes egyetértését az összes balkáni államok kérdésében

A Szovjetszövetség és Anglia viszonya soha sem volt szívélyesebb, mint ma

(London, 29.) Churchill angol miniszterelnök pénteken az alsóházban nagyszabású beszámolót tartott az általános katonai és politikai helyzetéről.

Churchill beszéde elején kiemelte, hogy a világháború jelenlegi szakasza nehéz. Arra kell számítanunk — mondta — hogy a hadműveletek az összes frontokon fokozódott hevesseggel folytatódnak. De ha most nem tesszük meg a legnagyobb erőfeszítéseket, akkor a háború szinte elviselhetetlen módon meghosszabbítható.

— Az ellenség két dologban reménykedik: Először a háború meghosszabbításáig addig, amíg a mi harci kedvünk gyengül. Másodsor: a megnevezett a három nagy szövetséges hatalom között. Különösen az utóbbiban reménykedik, arra gondol, hogy Anglia, a Szovjetszövetség és az Amerikai Egyesült Államok összevesszenek a Balkán vagy Magyarország kérdésében. Eppen ezért minden erőfeszítésünknek oda kell irányulnia, hogy ez a remény ne váljon valóra.

Churchill megjegyezte ezután, hogy három olyan nagyhatalomnak, mint Anglia, Amerika és a Szovjetunió, a jelenlegi körülmények között nem is lehet minden teljesen egyező véleménye az egyes országokkal szemben alkalmazandó bánásmódról. Azonban, a nagyhatalmak közt fennálló kapcsolat erős és biztos. Ez az egyetértés, amely oly komoly alapokon nyugszik, természetesen nem adódik magától, hanem annak megerősítésén állandóan dolgozni kell.

Soha nem volt nagyobb
a szovjet-angol egyetértés mint ma

Ezért, ezen egyetértés kedvéért, járállok egyik helyről a másikra és megelégedéssel közölhetem, hogy a moszkvai értekezlet a legnagyobb mértékben kielégítő. Soha olyan teljes egyetértés nem uralkodott a Szovjetszövetség és Anglia között, mint jelenleg.

A miniszterelnök bejelentette ezután, hogy szükségesnek látja a három szövetséges nagyhatalom vezetőinek találkozását. Ez a találkozás — úgymond — véleményem szerint még a háború befejezése előtt meg fog történni. A három nagyhatalom megegyezése a világ összes nem-

zetei számára fényes jövőt biztosít.

Churchill részletesen foglalkozott a lengyel kérdéssel, amelyet a szövetségesek legégetőbb és legsürgősebb problémájának minősített. Bejelentette, hogy Mikolajcsik lengyel miniszterelnök rövidesen ismét Moszkvába utazik s meggyőződése szerint sikerülni fog lengyel területen olyan kormányt létesíteni, amely megvalósítja a független, hatalmas Lengyelországot. Ez ugyanis a három szövetséges nagyhatalom közös kívánsága. Churchill kifejezett adott ama reményének, hogy Mikolajcsik legközelebbi utazása során, tekintetbe véve a nagyhatalmak fáradozásait is, létrejöhet a megegyezés a londoni lehely kormány és a Lublinban székelő lengyel felszabadítási bizottság között.

Tökéletes megegyezés az egész Balkán ügyében

A miniszterelnök kiemelte ezután, hogy a Fekete- és a Földközi-tenger környékének bonyolult kérdéseiben sikerült létrehozni a teljes egyetértést a szövetségesek között.

A Balkán kérdéseiben teljes a megegyezés. Semmi veszély sem áll fenn, hogy a szövetségesek katonai erőfeszítéseit a legkisebb mértékben is gyengítenek olyan politikai vagy világnézeti véleménykülönbségek, amelyek Görögországra, Romániára, Bulgáriára, Jugoszláviára vagy Magyarországra vonatkoznak. A Szovjetszövetség s a Brit Világbirodalom között teljes az egyetértés annak a politikai magatartásnak a tekintetében is, amelyet Szubasic királyi jugoszláv kormányával és

Tito marsallal szemben tanúsítunk.

Churchill megemlékezett a közel egy évvel ezelőtti lezajlott teheráni értekezletről, ahol az értekezlet utáni hadműveletek tervét lefektették. Hangsúlyozta, milyen nagy mértékben valósultak már meg ezek a tervek. A további katonai elgondolásokról természetesen nem adhat részletes tájékoztatást, de kifejezte véleményét, hogy a háború végső szakaszába érkezett.

Franciaország ideiglenes kormányát a szövetségesek elismerték. Ez az elismerés a francia nagyhatalmi állás új hajnalhasadását jelenti.

Külön szólt még a miniszter Görögországról, és a görög nép borzalmas szenvedéseiről a német megszállás alatt.

Demokratikus német
kormány Aachenben?

(London, 29.) Még meg nem erősített londoni híradás szerint demokratikus német kormányt állítottak fel a felszabadított nyugati területek részére. Ez a kormány azonnal megkezdte működését, mielőtt azt a katonai helyzet lehetővé teszi.

Eisenhower tábornok főhadiszállásáról származó hírek szerint az új kormány tegnapról kezdve Aachenben székel.

A jelentés nem közli, hogy a demokratikus német kormánynak kik a tagjai.

Nincs érdekerületi felosztás
a Balkánon

(London, 29.) Az angol alsóházban a napokban azt a kérdést tette fel egy képviselő, hogy a moszkvai angol-szovjet tanácskozásokon szó volt-e a Balkánon történő érdekerületi felosztásról. Nevezetesen nem osztották fel a Balkán-államo-

kat érdekerületek formájában a Szovjetszövetség és Anglia között.

Richard Law államminiszter a kormány nevében határozott nemmel felelt a kérdésre.

Szakszervezeti hírek

Meghívó

A ruházati szakszervezeti munkásságvasárnapi gyűlésére

A ruházati ipari szakszervezetbe tartozó férfi és nőiszabó, fehérneművarró, szűcs, férfi- és női-kalapos, himző, kesztyű és sapkakészítő munkásokat és munkásnőket ezúton hívjuk meg a vasárnap, 1944 okt. 29-én d. e. fél 10 órakor a Piața Libertății 26 szám alatt, II.-ik emeleten (Spar-kassa) levő szakszervezeti székhelyen tartandó

közyűlésre

amelynek tárgysorozatán szakmai kérdések szerepelnek.

A bizottság

— Az asztalos, kárpító és fűrészfűző szakszervezet ezúton hívja meg az összes szakmabeli munkásokat az október 29-én, vasárnap, délelőtti fél 10 órakor a Vlad Tepeș utca 13 szám alatti helyiségben tartandó közgyűlésre. Napirenden a tagsági könyvecskék kiosztása és a vezetőség beszámolója szerepel, valamint a vezetőség kibővítése, a fizetésjavítás kérdése, indítványok és hozzászólások.

A szakmabeli munkások minél nagyobb számban és pontosan jelenjenek meg a közgyűlésen.

A vezetőség.

— **JOGI TANÁCSADÓ A MUNKÁSOK RÉSZÉRE.** Felhívják az összes brassói munkások figyelmét, hogy panaszaikkal az Egyesült Szakszervezetek most létesített jogi tanácsadó osztályához forduljanak. Az iroda címe: Piața Libertății Nr. 26. II. emelet.

— Megállapították a szakszervezeti járulékokat. Mindazoknak a munkásoknak, akik beléptek a szakszervezetekbe, a következő tagsági járulékokat kell fizetniük:

A munkás, akinek a havi jövedelme a 12 ezer lejt meghaladja, heti 50 lejt.

Az a munkás, aki nem éri el a havonta a 12 ezer lejes keresetet, heti 30 lejt.

A havi jövedelmét napi nyolc órai munkaidőnek az alapján számítják ki.

Kik kapiák meg a német javakat?

(București, 29.) Kormánykörökben a városi telepítés kérdésével foglalkoznak. Megjegyzik, hogy a Németországgal és Bulgáriával megkötött visszatérítési egyezmények sok kérdést nyitva hagynak a javak fölötti rendelkezést illetően. Rendszerint még azoknak a javaknak a kérdése is, melyek az elmenekült szász és sváb alattvalók birtokát képezték, akik tagjai

voltak a német népcsoportnak. A jövőben a telepítés nemcsak a német mezőgazdasági javakra, hanem azokra a városi javakra is ki fog terjedni, melyek az állam tulajdonába mentek át. A németek helyét az iparban, kereskedelemben románok veszik át, hogy így a nemzeti és egyben gazdasági kérdések megoldást nyerjenek.

Minden áron el kell végezni az őszi mezőgazdasági munkákat

A Földművelésügyi Minisztérium közlése szerint, annak ellenére, hogy már október vége felé járunk és erősen benne vagyunk az őszi vetés időszakában, mégis a szokásos vetési területnek alig 5–6 százaléka vetetett be. Ez a hivatalos köröket is erősen foglalkoztatja. Mert ha nem indulnak meg teljes erővel a vetési munkálatok s a bevetett terület nagysága nem éri el legalább a tavalyit, jövőben, még a legjobb terméseredmények ellenére is komoly bajok lehetnek.

Szakemberek keresik a magyarázatát ennek az áldatlan helyzetnek, mely éhínséggel fenyeget. A kérdés megoldása nem könnyű. Hiába valók a felülről elhangzó szép szavak, biztatások, felhívások, melyekben nincs hiány. Az okok sokkal mélyebben fekvők.

A három éve tartó rablóláborúnak, melybe hazánkat Hitler és Antonescu valósgal belerángatták, — egyenes következménye az állatlállomány megfosztottsága, a mezőgazdasági eszközök megsemmisítése és hiánya, újak beszerzésének lehetetlensége, az emberi munkaerőnek másirányú lekötése, a katonai kötelezettségek, behívások következtében. Mindezek együttesen eredményezik a jelenlegi állapotokat.

De talán még ez a magyarázat sem elegendő egészen. Vannak még más bajok is. A néhány hold földdel rendelkező föld-

művesek még ilyen viszonyok között is elvégzik munkájukat, hacsak fasiszta ügynökök nem zavarják a termelés menetét, olyan hírek terjesztésével, hogy minek dolgozni, a termést ugyanis lefoglalják stb. Másokat a vetőmag és a gépek elrejtésére buzdítanak.

Jelentősebb azonban az a tény, hogy a nagybirtokosok közül sokan elmenekültek s nagykiterjedésű földek vetetlenül maradtak, nem történt gondoskodás azok megmunkálásáról. Mert az az eszköz, amit a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége javasolt, hogy csendőri karhatalommal kell földműveseinket rákényszeríteni ezeknek a munkálatoknak elvégzésére, nem jelenthet megoldást.

Hogy a kérdés kielégítő megoldást nyerjen, mezőgazdasági erőink azonnali mozgósítása szükséges. Ezt pedig felülről felhívásokkal és rendelkezésekkel nem lehet elérni. Az ilyen bürokratikus eljárás már a múlté. Földműveseink nagy része máris tisztában van azzal, hogy ennek a munkának a szabotálása saját pusztulásukat jelenti. Ezt mindannyiunknak meg kell érteni. Minden darab földet meg kell művelni. Vegyük megművelés alá az elmenekültek földjeit is. A földművesektől függ, hogy az egész népnél lesz-e az elkövetkező évben mit ennie. Az éhség fenyegeti őket is, a városi munkásságot is. A tehetősebbeket ez nem fenyegeti, ők ugyanis

tartalékolnak. Családjaik, gyermekeik nem fognak éhezni. Ez a veszély csak a szegény földműves és munkásosztály gyermekeit fenyegeti.

Eppen ezért, saját érdekük, az egész ország érdeke úgy kívánja, hogy földműveseink azonnal kezdjék meg a munkát.

Szovjet-román kereskedelmi hivatal létesül

Közgazdasági vezetők, iparosok, kereskedők, bankárok a hét folyamán fontos tanácskozásokat tartanak, hogy lefektessék egy szovjet-román kereskedelmi hivatal alapjait. Az új hivatal, amely a közeljövőben megalakul, szorosabba fűzi és eredményesebbé teszi a román-szovjet kereskedelmi kapcsolatokat.

Nem vonják ki forgalomból a kétezerejes bankjegyeket

A Nemzeti Bank közli, hogy nem tervez semmiféle intézkedést a kétezerejes bankjegyeknek a forgalomból való kivonására. Nem gondolnak más, a forgalomban levő bankjegy bevonására, vagy kivételére sem. Ezek a bankjegyek szabad forgalomban vannak és mindenkinek el kell fogadnia azokat. Eljárást indítanak mindazok ellen, akik ezzel ellentétes híreket terjesztenek.

Kivételt csak a régi, barnaszínű, két földművelési képvél felülnyomott 1000 lejes bankjegyek képeznek, amelyeknek a forgalomból való kivonása a már régebben közzétett intézkedés következtében folyamatban van. Ezeknek a bankjegyeknek beváltási határidejét 1945 január 31-ig hosszabbították meg.

A Volkssturm vezetőjének levegőváltást ajánlanak

(London, 29.) A Reuter-iroda közlése szerint, a német rádió jelentette, hogy Scheppmann S. A. vezető, akit Hitler a Volkssturm kiképzésével bízott meg, ideg- és levertségekben szenved.

Mint a német rádió hozzáfűzi, orvosai levegőváltást ajánlottak neki.

A mádfalvi veszedelem

A letört kuruc szabadságharcok után a Habsburgok Erdélyt birodalmi pusztát tartományává tették. II. József császár rendeletileg megszünteti a magyarok, székelyek, szászok földjének külön területi önállóságát, de nem azért, hogy több szabadságot adjon Erdély népeinek, hanem hogy a császári önkényuralmat még jobban megerősítse. Az ország hagyományait semmibevéve, Erdélyt tizenegy új megyére osztja fel, német adminisztrációval.

Azt gondolná az ember, hogy ez ellen az erőszakos lépés ellen elsősorban azok a rétegek tiltakoztak, amelyek a szabad Erdély kiváltságait elsősorban élvezték. De nem így történt. Mint egy egykori önéletrajzi mesélő el: „Az erdélyi nemesség a német nyelv megtanulásában akkora erőfeszítést fejtett ki, hogy csak kevesen voltak közöttük, kik nem tudtak németül beszélni és írni és egyéb külsőségekben is majdnem egészen németekké lettek.” Nem így a nép egyszerű fiai...

A császári kormányzószék a székelységet erőszakosan a birodalmat védő határőrséggé akarja átszervezni. Hiába intette utódait Bocskai, a hajdani önálló Erdély egyik fejedelme, hogy a székely nemzetet tartsák meg szabadságában, mert így „mind magának, mind az országnak birodalma örökösébb lehet”. Már nem volt, aki szavait meghallgassa.

A székelység sorsa az idegen elnyomás alatt mind siralmasabb lesz. Jellemzően mutatja az egykoru vers a székelység állapotát az osztrák katonai vezetőség irányítása alatt:

„Oh, nyavalyás székely, téged bizony szánlak
Mert fő, s vice tisztak az hátadon szántnak

Szabadságnak csak az palástját viseled
Sovány földjeidet nagy panasszal éled
Huzás s vonás miatt Istened se féled
Tisztek hogy rádültek, bánattal szemléled.
Hadakozó székely kevés vagyon immár
Mert jobbággal tölt meg minden székely határ

A tiszt öközöttük igen-igen kajtár
Kit miben elérhet, nem kell ott több tatár.”

Az ősi adómentessége a határőr székelyeknek a valóságban azelőtt sem érvényesült, ellenben a fejedelemség megszűnése óta a Székelyföld az ország adójának nyolcad részét, néha az ötödét is fizeti és emellett a rendkívüli adókat.

A nép eladva mindenét, csoportosan széled el Moldovába, Havasalföldre, a temesi Bánságba, Bihar megyébe, mert itthon a gazdagabb osztály csak ötszörös áron ad gabonát, az utolsó éhenhalásra jutott szegénységnek.”

A székely nép és a székely nemesség közt végzetes a meghasonlás, amikor 1762-ben Bukow osztrák tábornok jogtalanul és erőszakkal megkezdte a határőrség felállítását. A székelység egymással küzd akkor, amikor egységesen kellene ellenállnia.

A tisztségeket viselő főnemesség érdekében a császárnak akar kedvezni és segédkeztet nyújt Bukownak a nép ellenállásával szemben. Borsai Nagy István, az udvarhelyszéki alkirálybíró az egyetlen tiszt a Székelyföldön, aki nem rokonszenvezik a határőrség gondolatával és az udvarhelyszéki nép eredményesen is állt ellent Bukownak. Csikban és Háromszéken a fegyverhez jutott nép az urak és nemesség ellen fordul, a szék tömlőcét megtámadják, az

udvarházakat rombolják és gyújtogatják, az ítéleteket, szerződéseket erőszakkal megváltoztatják, a befizetett adókat visszakövetelik, birtokokat foglalnak el.

A felkelés legelkeseredettebb Csikban, ahol a szegénység is a legnagyobb. Eddig csak por és hamu voltak — mondják — ezután másként lesz. Most már a fegyvereket hiába akarják visszavenni tőlük, nem adják, mert „meg akarják költöztetni a puská magvát azokkal, akik megérdemlik”.

A székely nép mellé nemsokára a környékbeli román kerül társul és együtt állanak a küzdelemben. Mint gróf Haller Pál, Csikszék volt főkirálybírója írja jelentésében, az udvarhelyszékiek állandóan gyűléseznek s megesküdtek, hogy a többi székbelieket mind haláláig el nem hagyják. A románokkal is egyezkedtek és leveleztek.

A Bukow mellé beosztott Bruckenthal báró nem bánta a zűrzavart, mert azt várta tőle egyenesen, hogy a székelyek kiszöknek Moldovába és helyükbe minél több császári katonát lehet betelepíteni.

A felkelés nem egységes és nem általános és ebben hordja már most bukásának csíráját. A falvakban a papok egyrésze szervezi, a másik ellenzi. Gyergyóban például a katolikus papság segédkezdése mellett végzik a tisztek az erőszakos sorozást. Mire azonban Csikba ért volna a bizottság a felcsiki férfilakosságának nagyrésze, mintegy 1200 ember a Moldova felőli határhegységbe menekült. A parancsnok, báró Siskovics erre tétlenségben kiűzte katonáival a kivonultak zömének falujából, Madéfalvából „nagy sírás-rívás között” az otthonmaradt asszonyokat és

leánygyermeküket, a fiukat pedig, kiket leginkább szíven visel a nép, fogva tartotta, hogy ezzel visszakényszerítse a férfiakat. A havason, a téli zord idő dacára is szabadon táborozó székelyek bejelenték, hogy semmiféle fenyegetésre, — egészen az akasztófaig — nem adják meg magukat. A sorozóbizottság jutalmat tűz ki vezetőik kiadására, (három plébánosra gyanakodtak), a nép pedig segítséget kér a háromszékiektől és udvarhelyiektől. Káson felől már rég tömegesen húzódott a nép a csiki határfalvasok aljába, a bizottság ágyúkkal fenyegetőzik, mire a felkelők visszautaznak, hogy „még az ágyúkon is keresztül mennek, nemcsak elébe”. És nemsokára az egész csiki csapat, a kiűzött asszonyokkal és gyermekekkel együtt lebecsülte Madéfalvára. Siskovics báró altábornagy, hogy a nép győzelmét minden áron megakadályozza, kegyetlen lépésre határozta el magát, amit a bizottság elnöke, Lázár gróf is helyeselt. 1764 január 6-án éjszaka három órakor császári dragonosokkal körülfogta Madéfalvát, ahol a felkelők, örök állítása nélkül, békésen alussznak, beleágyuztat s a feljött, összevisszaszaladó népet lekaszabolgatja. A székelyek arra buzdítják egymást, nehogy valaki magát megadja, mire a támadók felgyújtják a falut. Komoly ellenállásról szó sem lehetett.

Madéfalva őrösen maradt, a holttestekkel és a házak üszkeivel. A nép ijedten menekült.

A sorozás most már akadály nélkül ment végbe. besorozták az 1–16 éves fiúgyermekeket is, hogy senki ne szabadulhasson. Mária Terézia vizsgáló- és büntetőbizottság küldött ki a csiki mozgalom vezetőinek kikutatására és megbüntetésére, aminek az lett a következménye, hogy a nép ismét tömegesen szökött meg és vándorolt ki Moldovába.

A háború és a politika

Százhetvenezeren hazafelé

Kirkenes az oroszok kezén. Erdemes megnézni a térképen, hogy merre is van ez a kikötő. Az északi szélességnek körülbelül a 68. fokán. Ide, ebbe a sötétségbe, ebbe a tundra-világba, ebbe az embernemlaktá hidegbe és meszeségbe igyekezett 170 ezer német. Észak-Finnországból voltak kivonulóban, hogy elérjék Észak-Norvégia kikötőjét, Hammerfestet. Ennél magasabban komolyabb emberi település már nincs. Még itt valahogyan bírja az ember az életet — amennyiben ezt életnek szabad nevezni — és még innen hajók futnak ki a melegebb tengerek irányába. Hazá. Németországba.

Hammerfestet most már nem igen érik el a németek. Az egyetlen átjárót és lehetőséget elvágta az oroszok. Nincs más útjuk, minthogy nekivágjanak a legközelebbi vasutvonal végpontnak. Ezer kilométeres út áll előttük. Ezer kilométeres ut tundramezőkön és jéghegyeken keresztül, a Skandináv Alpok meredek sziklafalain át.

Napoleonnak oroszországi visszavonulása, abban a bizonyos szörnyűséges moszkvai télben, gyermekjáték volt ehhez a vállalkozáshoz képest.

Ne ecseteljük tovább, hogy miképpen pusztult el majd ez a 170 ezer ember, vagy legalább is annak legnagyobb része élelem és közlekedési eszköz nélkül az adott körülményei között. Ez a Rémség, amely elől a borzalmakhoz már a kelletnél is jobban hozzászokott szemünk és agyunk is idegesen és döbbenettel fordul el. Foglalkozzunk inkább a kérdéssel más szempontból. Talán így:

Három kérdés, amelyre nincs válasz

1. Miért kellett ezt a 170 ezer embert erre a sorsra juttatni?
2. Miért kellett egyáltalában a norvégiai hadműveleteket ebbe a magasságba is kiterjeszteni? És végül
3. Miért kellett a Finnországból visszavonuló csapatoknak annyi ideig Finnországban kitartaniuk, hogy e pillanatban már nincs más útjuk, mint a Borzalom völgyén keresztül a Halálba?

Nem lehet ezekre a kérdésekre érdemlegesen válaszolni, mert észszerű felelet ugyem akad. Az alap a hibás. Hibás kiindulópontból pedig csak hibás következtetéseket lehet innen levonni. A hiba ott kezdődött Danzignál, vagy talán még előbb: a berlini elnökválasztásnál, vagy még hátrább: a müncheni sörházban, ahol az elméletet kiagyalták, amelynek gyakorlata odavezetett, hogy a német katonának harcolnia kellett a Kaukázus ormán, az afrikai sivatagban, az Olympos tetején, a Schelde torkolatánál és a Fehér tenger partjának szélviharában.

Az ellenséget lebecsülni sohasem szabad. Az ellenségnek is van agya és fegyvere, számítása és terve, ereje és hite, de amit Hitler és vezérkara csinált, az annak bizonyítéka, hogy az elmélet mit sem ér, ha azt olyan szobatudósok agyalják ki, akik a gyakorlati életet semmibe sem viszik. A terv, papíron, hibátlan volt. A szárazföldi Németországnak ahoz, hogy ezt a háborút megnyerje, mindent meg kell szereznie, ami egy ilyen méretű technikai- és anyag-háborúhoz szükséges. Szárazföldi zártkörűségben és földje nyersanyag-szegénységben ehez vajmi kevés reménye lehetett, ha csak azt nem teszi, amit megcsinált, ha csak erőszakban birtokba nem veszi a nyersanyag-lelőhelyeket és az utánpótlási forrásokat. Ezért volt a

kaukázusi háború, amely az olajnak szólt, ezért az Egyiptom elleni, amely gyapotot akart szerezni, ezért igyekezett Észak-Afrika ellen, hogy fosztatásához jusson és ezért vágott neki az Északi fok irányába, hogy a svéd acél kiutját is elvágja.

Nyolcvan millió ember nem elég a feladathoz

És mindezt 80 millió emberrel akarta megcsinálni, amely mennyiségnek nem kis hányada azzal volt elfoglalva, hogy féken tartsa a „szövetségeket”, hogy rendőrként felvigyázza a lerohant, vagy bekebelezett területek lakosságát, hogy hajcsárként a körmére nézzen mindazoknak az idegen elemeknek, amelyeknek a német hadigépezet számára termelő munkát kellett volna végezniük. Az ilyen tervet a gyakorlat megmosolyogja...

Most nem szólunk arról, hogy a cél és az eszme, amelyeknek nevében ez a háború megindult, igaz és tűzálló volt-e, most csak azt akartuk megállapítani, hogy a kivétel helytelen, hamis és ingatag alapon állott. Meg is bukott. A gyakorlatban már régen. Megbukott a Kaukázusban, Egyiptomban, Afrikában, az Olympos tetején, a Schelde torkolatánál és most bukik az Északi fok közelében.

Mindez azonban az „elmélet” mámorosait nem izgatja. Ők tovább csinálják. Az északi fenn fronton tartottak 170 ezer embert addig, amíg azoknak nincs más kiutjuk, mint a norvégiai tundra-sivatagban reájuk váró szörnyűséges halál. Sztaflingrádnál hadseregeket tartottak, amíg azoknak nem volt más kiutjuk, mint a megadás. Ezt csinálták Brestnél, és ezt csinálják most Varsónál, mert a hitük, hogy a vágyálom győz, nem pedig a valóság. Az a felfogásuk, — a német filozó-

fiai idealizmus hívóiként — hogy az ember határozza meg a természetet, nem a természet az emberi életet. Ezt csinálják, mert gyalázatosnak és lealázónak tartanak minden gyakorlati következtetést, a valóságot minden adottságát és a tények minden logikáját. Így csak a középkor vallási rajongói hittek istenben, mint ahogyan a német hadvezetés és politika önmagában hisz. Hiszi, hogy az Akarat a világ ura, holott a világ történelme lépten-nyomon igazolja: csak a gazdasági helyzetek és körülmények engedélyezték lehetőségeken belül cselekedhet a parányi ember.

— Wir werden siegen, weil wir es wollen! Győzni fogunk, mert győzni akarunk! — mondotta nem egy alkalommal kórusban — érvként! — Hitler, Göring és Goebbels egyaránt. És ime, most nem győzni, csak hazajutni akarnak ők a 170 ezrek és a hősi akarat megtorpanat a földrajzi adottság és a gazdasági helyzet kielégíthetetlen parancsszava előtt.

Az Északi fokról a Kaukázus Elbrusz csúcsáig és a petsamói öböltől a cyrenai-kai sivatag-pokolig úgy látszik nagyobb ur is van, mint az Akarat.

Mi már tudjuk. Szegény 170 ezrek is tudni fogják.

Ehenség fenyegeti Magyarországot

A magyarországi nyilas-kormány első rendeleteinek egyike a cukorvásárlási engedélyek érvénytelenítése volt. Ezt szállítási nehézségekkel indokolták. Valóban a szállítási feladatok megoldása egyre lehetetlenebbé válik, a való ok ez esetben azonban más. A németek tették rá kezüket a cukorra. De nem csak a cukorra, hanem minden fontos élelmiszerre, így:

a vajra, zsiradékokra, tojásra és így tovább. Mindezt részben a német megszálló csapatok használják fel, a német lakatnyak és más náci intézmények raktáraiban halmozják fel, részben a nagyobb biztonság okáért Németországba szállítják. Náci-hordák rabolják a vidéket a Szalassy-banditák segítségével és állatállományait is elprédálják.

Igy bessél a magyar külügyminiszter

(Moszkva, okt. 29.) A nyilasok magyar kormánya hovatovább operett-kormányvá alakul át. Kiválágik ez Kemény báró, külügyminiszter nyilatkozatából is, aki szöszörint a köveket mondotta: „Magyarország ezer éve várja szabadságát. Köszöntöm Hitler Adolfot, Európa felszabadítóját, Itália nagy Duceját, Japánnak, a felkelő nap országának császáráját, Japán napjának sugarai melegítik az európai szíveket is. Köszöntöm a nagy államférfiakat Tisot, Quislinget és Horia Simát.

Mit ír a román sajtó

Timpul

A vezércikkben N. Mihail Burileanu hangoztatja, hogy a kairói, teheráni, moszkvai és casablancái értekezletek úgy kell tekinteni, mint a jövődö társadalom alapköveit. Hasonlóképp kell szemlélni Erdély felszabadításának ügyét is. A régi román-magyar ellentét — ugymond — eltűnt a gyűlöletet hirdető rendszerekkel együtt.

Minden olyan irányzat, amely az egymással határos dolgozó népek közt ellentétet akart szítani, nem talál visszhangra már a két nép előretörő elemeinek lelkében. Egy valóban demokratikus Romániában, Erdély a népek közti együttműködés jelképévé válik s egy lépést jelent a Holnap megalapozott békéje felé.

Libertatea

A lap nagy cikkben támadja az újság-papír megdrágítását, hangoztatva, hogy az intézkedés önkényesen történt. Az Arkormánybizottságnak értekeznie kellett volna az összes lapok képviselőivel, mert ezek tudták volna, bárki másnál jobban, megvilágítani ezt a kérdést. Ők tudták volna pontos választ adni arra a kérdésre, hogy szükséges-e az intézkedés vagy nem. Az Arkormánybizottság azonban nem várta be a sajtó véleményét s elhatározta az áremelést, amelyet azután a kormány gazdasági bizottsága és a minisztérium is jóváhagyott. A papírdragítás viszont maga után vonja az újság megdrágulását s így a szegény tömegek kevésbé lesznek abban a helyzetben, hogy újságot olvassanak. Az intézkedés tehát ellenkezik a közművelődés szempontjaival.

A România Liberă

A lap változatlan erővel támadja a jelenlegi kormányt és követeli a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kormányát. Az egész ország talpraállt — írja — hogy

kérje jogait és szabadságát, amely nélkül nem virágozhat. A mai kormány nem élvezi a tömegek támogatását, mégis ragaszkodik a hatalomhoz.

A lap ezután hivatkozik a különböző városokban tartott népgyűlésekre, amelyeken nagy tömeg követelte a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kormányát. Közli a Nemzeti-Parasztpárt Válcseai tagozatának határozatát is. Ez a párttagozat, eltelthetben a párt országos vezetőségének magatartásával, bejelentette csatlakozását a demokratikus fronthoz. A határozat hangoztatja, hogy a tagozat ilyenformán hi maradt ahhoz az irányhoz, amelyet a háború kezdete óta követett. A munkásszervezetekkel karöltve továbbra is harcol a hitlerizmus szétrombolásáért és a demokrácia teljes diadaláért.

A Viitorul

a politikai beszámoló rovatában úgy látja, hogy a politikai helyzet az enyhülés jeleit mutatja. A lap szerint a politikai tárgyalások már befejezésükhöz közelednek s a legfőbb nehézségeken már túl is jutottak. A cikk hangoztatja ezután, hogy a tárgyaló felek részéről megmutatkozott a kellő jóakarát.

Mindezek ellenére, a cikk végül mégis „esetleges megegyezésről” ír és nem tartalmaz pontos megállapításokat arról, hogy a tárgyalások során milyen kérdésekben és hogyan történt a közeledés.

A Dreptatea

megállapítja, hogy az állami kincstár helyzete, mint az senki előtt sem titok, nem valami szerencsés. A népellenes, szerencsétlen háború az Antonescu-rendszer alatti hatalmas ürességet hagyott hátra maga után. Ilyenformán az állam új felhívást kell intézzon az adózók zsebéhez. Megjegyzik ezután, hogy tízezerrel akadnak az országban hatalmas jövedelmű emberek s

elsősorban ezeknek kell viselniük az új terheket. Az állam ellen akarja őrizni azokat, akik árut rejtgettek, hogy azokat később uzsoraárakon eladják vagy devizával kereskedtek. Ez a művelet, vagyis az ellenőrzés nem lesz könnyű, de lehetséges.

A „fekete tözsde” mágnásainak leleplezése — hangoztatja a cikk — a leghasznosabb szociális munka lesz. Eppen ezért a lap helyesli azokat az intézkedéseket, amelyek a pénzügyminisztérium az adóeltérőket ellen előkészít.

A Scântela

az első oldalon széles szallagot közöl a lap élén, mondván: Az egész nép harcba indul a kormány ellen.

Általában a Nemzeti Demokratikus Arcvonal lapjai továbbra is éles kormány-buktató harcot vívnak, míg a többi lapok a helyzet enyhülésére és a remélhető megegyezésre tesznek célzásokat.

HIREK

— A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG (volt Madosz) az érdeklődők tudomására hozza, hogy brassómezei és helyi szervezetek helyiségeit Brassó, Weiss Mihály utca 35. sz. II. emeletén megnyitotta. Érdeklődés és tagfelvétellel naponta 8—13, 15—18 óra között.

— A kötelező német és olasz nyelvetek megkezdését az iskolákban. A kultuszminisztérium elhatározta, hogy a német és olasz nyelv kötelező oktatását az iskolákban felfüggeszti. E nyelvek helyett egy-egy órával többet kapnak a tanulók a francia nyelvből és a szántanból.

— Felhívás a fogságból. Orosz hadifogságban levő magyar tisztok és katonák felhívást intéztek a magyar néphez és a magyar hadsereghez. Figyelmeztették őket, hogy a németek és magyar csatlósai a legnagyobb gonoszságokra képesek és feláldozzák a magyarságot, hogy saját életüket meghosszabbítsák. Hazájának áru-olja az, aki Szalassy bandáját támogatja. Elő kell segíteni minden ellenállási megmozdulást, hogy belülről is meggyorsítsák az ország mielőbbi felszabadítását.

— Együttműködés a Balkánon. Terapis görög tábornok kijelentette, hogy Görögország felszabadítása után katonai erejükkel Tito tábornagy rendelkezésére állanak. Együttessen kívánnak tovább harcolni Hitler Németországa teljes megsemmisítéséig.

— Haakon norvég király szöze. Kirkeenes eleste után a felszabadított orosz csapatok Norvégia földjére léptek. Ez alkalomból Haakon norvég király felszólította népet, hogy minden erejével támogassa a szovjethadsereget s adjon meg minden segítséget az ország gyors felszabadítása érdekében.

*) Orvosi rendelő, ügyvédi iroda megnyitását, áthelyezését, telefon bevezetését stb. közli öt sorból álló legkisebb személyi hirdetés egyszerű megjelentetésének ára ezer lej. (Az öt sorra kb. harminc szó.)

Olcson és gyorsan vezeti be Önnek a

**földgázt
Ferrotehnica
CACOVEANU VASILE**
mérnök

Brasov-Brassó, Str. Lungă 79.
Telefon 36-83.

„LUMINA” Mozgó

Braşov-Brassó Hirsch-ucca 12 sz.

Szerdán, 1944 október 25.-től kezdve
nagy francia bemutató**Nők láncokban**

Főszereplők:

VIVIANE ROMANCE és GEORGE FLAMANDE

Előadások folytatásosan délután 1/2 órától
Vasárnap d. e. előadások 9 és 11 órakor**Sport****A testedzés feladatai**

1944 augusztus 23-ika a romániai sportéletben is minden bizonnyal változásokat idéz elő. Noha egyelőre a sportszövetségek részéről még semmi határozott megnyilatkozás nem észlelhető a demokratikus irányzat felé. Egynek azonban a legkövetkező idő alatt be kell következnie az új szervezésre váró román sportéletben: a tömegsportokat a demokratikus elgondolásoknak megfelelően alulról felfelé kell megszervezni.

A vasgárdista és az azt követő Antonescu-rendszer szülte sportpolitikai szemfelfogás helyébe az egész ország munkásságát átfogó mozgalomnak kell lépnie a faji alapokra helyezkedő, gyűlölködő fasiszta sportpolitika helyett, amely talán legsúlyosabban bennünket, a romániai magyar kisebbséget és ezek közül is a munkásréteget érte.

Az Antonescu-rendszer előtt volt egy vérszegény sportéletünk, amely a tehetősebb támogatásból összetevődött egyesületeknek lehetőséget nyújtott a nagyobbvonalú működésre, de ezeknek az egyesületeknek eszükbe sem jutott, hogy a tömegsport fejlesztésére pénzt és időt áldozzanak. Ha akadt is olyan a tehetősebb egyesületek közül, amely a tömegsport fejlesztésének eszméjét valotta, ez csak hiu kívánság maradt! A munkás sportegyesületekre, különösképpen pedig a munkás-tömegsportra nézve ez a korszak a legkínzóbb volt, mert, ha akadt is munkás sportegyesület, amely erejét meghaladóan vállalkozott munkás- és tömegsport fejlesztésére, ez a hatóság szemében csak kommunista megmozdulást álcázhatott, s mint ilyen, állandó megfigyelés alatt tartották, munkájukban akadályozták, a vezetőséget zaklatásoknak tették ki, megfélemlítették!

A tömegsport csak külszin volt. Egy-egy sportnapély keretében Brassó utcáin is láttunk felvonulásokat hangos zeneszóval. Üzemi sportegyesületek mindenféle szakosztályának kiöltöztetett bábu voltát hivatva hirdetni, hogy itt tömegsportot üznek. A valóságban ezeket a divathemutató figurákat a küzdőterén sohasem láttuk, kivéve egynehány vérszegény, minden munkás- és tömegsporttól igen messzeeső kísérletet. Ezek a felülről lefelé jövő hivatalos jellegű munkás sportmegmozdulások minden más egyebet szolgálták: üzletet, a munkásság figyelmen kívül hagyását, a jogos bérkövetelésekről való elvonást, politikai jogainak semlegesítését, stb. stb. mint a munkásság egészségét.

Az Antonescu-uralom idején új helyzet állott elő, a szász és sváb jellegű egyesületek egysége elnevezés alatt a német népcsoportba tömörültek. Állam az államban elv alapján senkivel sem törődve, élték a maguk külön életét. Csak nagy ritkán vettek részt valamilyen országos sporttalálkozóban.

A Délerdélyben maradt magyarjelleű egyesületeknek pedig rétegződési különbség nélkül befellegett.

Ennél fogva az utóbbi négy éven át a betiltást vagy feloszlást elkerült egyesületeknek az volt a legfőbb gondjuk, hogy fennmaradásukat biztosítsák.

Augusztus 23-ika után az egyesületeknek újra lehetőségeik nyílnak az ország testnevelési mozgalmába való bekapcsolódásra. Különösképpen a munkásjellegű és a multban is demokratikus irányzatú egyesületeknek kell kereteiket felfrissíteni és tevékenységüket megkezdniük.

A jövő az eddigiekkel sokkal nagyobb és felelősebb feladatokat ró ezekre az

Csendes-óceáni hadszíntér:

Lezajlott a világ legnagyobb tengeri csatája

Az amerikai csapatok előnyomulóban a Fülöp-szigeteken

(Washington, 29.) A Fülöp-szigetek mellett a Csendes-Oceán vizein vívott nagy tengeri ütközet befejeződött. A több napot tartó harcban az Egyesült Államok tengeri haderői elsüllyesztettek egy japán csatahajót, két repülőgép-anyahajót, több cirkálót és torpedórombolót.

Valószínűleg megsemmisült még két nagy csatahajó és súlyosan megrongálódott további hat nagy japán csatahajó. Északamerikai haditengerészeti repülő-

gépek kíméletlenül üldözik a fejeszette menekülő japán flotta maradványait.

A japán veszteségek végleges képét a visszatérő repülőgépek személyzetének jelentéséből lehet majd megállapítani.

Az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériumának körében általában azt hiszik, hogy a csatában résztvevő összes japán repülőgép-anyahajók megsemmisültek. Amerikai részről hat különböző nagyságú hadihajót veszítettek, köztük egy ki-

sebb repülőgép-hordozót.

Az ütközet a világ legnagyobb tengeri csatája volt. Tengerészeti szakértők véleménye szerint a japán flotta harci erejének teljes és végleges megtörését eredményezte.

A szárazföldi hadműveletek a Fülöp-szigetekhez tartozó Leyte-szigetén sikeresen folytatódnak. Az amerikai csapatok támadása jól fejlődik. Elfoglaltak 16 várost és a sziget fővárosa felé közelednek.

Königsberg városát kiűritik a németek

(London, 29.) Egy szovjet haditudósító keletporoszországi jelentése szerint, Königsberg kiűritésének munkája lázas ütemben folyik.

— Repülőink — közli a tudósító —

már több nappal előbb jelentették, hogy Kelet-Poroszország e nagy városának a kiűritése a legnagyobb sietséggel történik. A menekültek hosszú oszlopai igyekeznek Németország belseje felé.

A fővárosban részben megszüntették az elsötétítést

(Bucureşti, 29.) A bukaresti légvédelmi parancsnokság a köztisztviselőknek, vendéglőknek, színházaknak és mozgóképszínházaknak megengedte, hogy épületeik

előtt egy-egy villanygót este 10 óráig használhassanak. Az utkeresztződéseknél ugyancsak eddig az időpontig szintén égnének a lámpák.

A „Volkssturm” a német nép halálos ítélete

(Moszkva, 29.) Hitler „Volkssturm”-a (a népi rohamosztagok) rendeletével kapcsolatban itt megjegyzik, hogy ez a német nép halálos ítéletét jelenti. A rendelet végrehajtásánál még a megállapított korhatárt sem veszik figyelembe és igen gyakran 14–15 éves fiúk és 60 éves fe-

lül aggok is kötelesek belépni. Valóban reménytelen lehet a katonai helyzet, fűzik hozzá, ha ilyen módon akarnak megoldani olyan katonai feladatokat, melyeket a képzett és tapasztalt sorkatonasággal sem tudtak megoldani.

Elhalasztották a zsidók sorozását

(Bukarest, 29.) A nagyvezérkar az érdekeltek tudomására hozza: Az 1935–1940-es korszakhoz tartozó zsidók behívását rendkívüli helyzetükre való tekintettel a már bejelentett 1944 október 15. ről 1944 november 15-re halasztják.

A fenti rendelkezés alá eső zsidók a következőknek elkerülése végett távlatilag kötelesek közölni jelenlegi lakiműket azokkal az egységekkel, amelyekhez 1940-ig tartózták, hogy az ezred idején kibocsáthassák az ingyenes utazásra jogosító behívókat.

Hivatalos takarmányárak

A hivatalos ármegállapító bizottság az 1944 évben termelt takarmányárakat következőképp állapította meg: buza és árpaszalma 2 lej, zabszalma, kukoricaköré 3 lej, száraztakarmány: kukoricaszár (csalamádé) 6 lej, kölesszalma 5 lej, rostalatlan köles 8 lej, hegyi széna 9 lej, réti széna 7 lej, lucerna 10 lej, here 12 lej, takarmányrépa 5 lej, kgr-ként, helyben a termelőnél.

egyesületekre, mert a jövő a tömegsporté. Az olyan sportágaknak kell előtérbe nyomulniuk, ahol a tömeg nemcsak néző, drukkoló, hanem maga is cselekvő a saját egészsége érdekében. Erre a legalkalmasabbnak tartjuk, mint a tömegsportnak egyik legegészségesebbikét, az uszást. Ennek művelésére szabad és fedett uszodák minél nagyobb számban való létesítése szükséges. A korszolyázás is megfelel a tömegsportnak. Arról sem ha-

Kis hírek

(Istanbul, 29.) Budapestről Istanbulba érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a magyar vasutakon teljesen felfordult a rend a szabadszapatok tevékenysége miatt. Ezért Szálassy és terror-kormányára elrendelte az összes magánautók lefoglalását a katonaság részére.

Genf, 29.) Ideérkezett hírek szerint Tiso, szlovák államfő ellen merényletet követtek el Pozsonyban, amint éppen a német követség épülete felé tartott.

(Buenos Aires, 29.) Az itteni bankokban az utóbbi napokban 1500 millió dollárt helyeztek el a német hitlerista vezetők részére. Így gondoskodnak magukról a hitlerista gonosztevők, míg a nép és az ország az összeomlás előtt állanak.

(Páris, 29.) Franciaországban 254 különleges törvényszéket állítottak fel, a mintegy 150.000 áruló ügyének tárgyalására, akik a németbarát kormányval együttműködtek.

(London, 28.) Magyarország spanyolországi meghatalmazott minisztere bejelentette, hogy nem ismeri el többé a Szá-

lottunk a multban, hogy a gyárak valahol korcsolyapályát létesítettek volna a tömegsport céljaira. Ahol lehetőség van, a sízést és turistázást is művelni kell.

A jövő sportjának a testedzésen kívül más nagy feladatai is lesznek. Fejleszteni kell a bajtársiasság szellemét, hozzá kell járulnia a nemzetiségi ellentétek kiküszöböléséhez, le kell rombolnia az ember és ember közé mesterségesen emelt válaszfalakat.

Ördögh Sándor.

lassy-kormányt. Ilyenformán a budapesti nyilaskormányt egyetlen külföldi képviselője sem maradt, miután a semleges államokban levő többi követek már korábban hasonló nyilatkozatot tettek. A nyilaskormányt csak a „tengelyállamokban” van még képviselője.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délnél a rendes időben jelenik meg.

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés fix szóig 150 lej, minden további szó 15 lej. Állásikeresőknek 50% engedmény.

Ügyes kifutófiúk, románul is tudók, jelentkezzenek kiadói hivatalunknál d. e. 8–11 és d. u. 3–6 óra között. (1)

Házvezetőnői, szakácsnői vagy takarítónői állást keresek. Németh Anna, Braşov, str. Crucii 15. (13)

Rikancsokat (utcai újságírásokat) külvárosi részekre keresünk. Állandó jövedelem. Jelentkezni lehet kiadói hivatalunkban, Braşov, str. Reg. Mihai 14. (14)

Ujságkihordással gyermekek, felnőttek, idősebbek, délután 2–3 órai munkával állandó mellékjövedelmet kaphatnak. Jelentkezni lehet kiadói hivatalunkban, Braşov, str. Reg. Mihai 14. (15)

Belvárosban három-négy szobás világos irodahelyiséget keresünk. Földszinti vagy első emeleti szobák telefonnal előnyben. (Cím a kiadói hivatalban.) (3)

Szerkesztőség:
Braşov-Brassó, Str. Argintarilor 16
Kiadói hivatal:
Braşov-Brassó, Str. Reg. Mihai 14 Telef. 2030

TITU IONESCU

ROMÁN-OROSZ

szótára nyelvtannal

150 leiért

az ország összes könyvkereskedéseiben és újságüzleteiben kapható

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetetlen édesapánk

Vargassy Lajos

címzetes mester

életének 87-ik évében rövid szenvedés után október 27-én az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunkat október 29-én, vasárnap délután 3 órakor temetjük a Hirsch-ucca 9 szám alatti gyászházából a bolgárszégi római katolikus temetőbe.

Az engesztelő gyászmisét áldozat bemutatása október 30-án, hétfőn reggel 8 órakor lesz a plébániai templomban.

Braşov-Brassó, 1944 október 27.

A gyászoló család.